

Senato : 11 Şubat 2009 /1-6

**KAHRAMANMARAŞ SÜTÇÜ İMAM ÜNİVERSİTESİ
TIP FAKÜLTESİ HAYVAN DENEYLERİ YEREL ETİK
KURULU (KSÜTIP HADYEK) YÖNERGESİ**

Amaç

Madde 1- Bu Yönergenin amacı, Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde, bilim ve eğitim amacıyla kullanılacak deney hayvanlarının üretilmeleri, barındırılmaları, araştırmacılara teminleri ve deneylerde kullanılmaları, yaban hayvanların incelenmeleri ve deneysel araştırma önerileri ile ilgili süreçlerde uyulacak kuralların sınırlarını, etik değerlerle uyumlu olacak şekilde, belirlemek ve bu kurallara riayetinin incelenmesi amacıyla oluşturulan KSÜ Tıp Fakültesi "Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu"nun kuruluş ve çalışma esaslarını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu yönerge Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesinde bilim ve eğitim amacıyla kullanılacak deney hayvanlarının üretim ve barınma koşulları ile bu hayvanların bilimsel bir çalışmada kullanılmadan önce alınması gereken izinleri ve deneyler esnasında uyulması gereken kuralları ve bu süreçleri denetleyecek Tıp Fakültesi "Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu"nun kurulma ve çalışma prensiplerini kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönerge 06/07/2006 tarih ve 26220 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Hayvan Deneyleri Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik", 24/06/2004 tarih ve 5199 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Hayvanları Koruma Kanunu" ve 16/05/2004 tarih ve 25464 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Deney Hayvanlarının Korunması, Deney Hayvanlarının Üretim Yerleri ile Deney Yapacak Olan Laboratuvarların Kuruluş, Çalışma, Denetleme, Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" esaslarına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönerge'de geçen;

a) **KSU TIP HADYEK:** Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu'nu,

b) **Barındırma ünitesi:** Hayvanların tür özellikleri gözetilerek konforlarının sağlandığı, stressiz ve sakin bir yaşam sürdürebildikleri, veteriner hizmetlerinin verildiği bir üniteyi,

c) **Deney:** Deneysel olmayan hayvancılık, tarımsal ya da kliniksel veterinerlik uygulamaları dışında kalan ve hayvanların öldürülmesi veya işaretilmesi için çağdaş kabul edilen, en az acı veren insancıl metotlardan başka acı, eziyet, rahatsızlık veya kalıcı hasara neden olacak şekilde yetiştirilmiş hayvanların doğurtulmaları da dâhil, deneysel veya diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,

ç) **Deney hayvanı:** Deneyde kullanılan veya kullanılacak hayvanı,

d) **Deney hayvanı kullanıcısı:** Laboratuvar hayvanı kullanarak her türlü eğitim, araştırma, uygulama ve test yapmak isteyen veya programların yapılmasında deney hayvanlarına dokunarak,

gözlemleyerek katkıda bulunan öğrenci, araştırmacı, sağlık ve teknik hizmetler sınıfındaki akademik ve idari personeli,

e) **Deneysel araştırma merkezi:** Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde deneysel ve bilimsel amaçlarla hayvanlara müdahale yapılan birimi,

f) **Hayvan:** Serbest yaşayan larva biçimleri ve/veya çoğalan larva biçimleri dahil, ancak cenin ya da embriyo biçimleri hariç, insan olmayan herhangi bir omurgalı canlıyı,

g) **Hayvan deneyleri yerel etik kurulu:** Kurum/kuruluşlarda, bilimsel araştırma, test, tıbbi uygulamalar ve eğitim-öğretim gibi temel etkinliklerde deney hayvanları ile yapılacak işlemleri asgari etik ilkeler çerçevesinde değerlendirmeyi, görüş bildirmeyi, önerilen protokolleri incelemeyi, izin vermeyi, uygulamaların izlenmesini, deney hayvanları üzerinde yapılan bütün işlemlerin kayıt altına alınmalarını ve bu işlemlerin anında ya da geriye doğru izlenebilmelerini sağlayan kurulu,

ğ) **Kullanıcı kuruluş:** Hayvanların deney amacıyla kullanıldığı, eğitim ve araştırma hastaneleri, üniversiteler ve araştırma enstitüleri gibi diğer kurum ve kuruluşları,

h) **Üretici kuruluş:** Hayvanların, deney amacıyla kullanılabilmesi için büyüklüğe getirilinceye kadar yetiştirildiği ve deneylerde kullanılmak amacıyla üretildiği, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından izin verilmiş ya da kayıt edilmiş gerçek veya tüzel kişiyi,

ı) **Rektör:** Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Rektörünü,

ii) **Sorumlu Kişi:** Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesindeki barındırma ünitesi ve deneysel araştırma merkezinin sorumlusunu,

j) **Yetkili kişi:** Hayvanlar üzerinde bu Yönergede tanımlanan uygulamaları yapabilecek eğitim ve yeteneğe sahip, deney hayvanı kullanıcılarını eğitebilecek ve deney hayvanı kullanım sertifikası bulunan kişileri,

ifade eder.

k) **Diğer tanımlar:** Bu yönergede adı geçmeyen, fakat “Hayvan Deneyleri Etik Kurulların Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik”te madde 4 içerisinde bulunan tüm diğer tanımlar, bu yönerge için de geçerlidir.

KSU Tıp Hadyek’in Kuruluşu ve Üyelerinin Nitelikleri

Madde 5- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi Hayvan Deneyleri Yerel Etik Kurulu;

a) Hayvan deneyleri konusunda en az bir yıl deneyimli, kurum içinde deney hayvanı yetiştirilmesi, üretilmesi ve bakımından sorumlu bir veteriner hekimden,

b) Tıp Fakültesi öğretim üyeleri arasında deney hayvanlarıyla çalışma yapan birimlerden seçilecek en az 4 öğretim üyesinden,

ç) Kurum ile çıkar ilişkisi olmayan sivil toplum kuruluşuna kayıtlı T.C. vatandaşı bir üyeden,

d) Deney hayvanları ile çalışmayan ve kurum ile çıkar ilişkisi olmayan T.C. vatandaşı sivil bir üyeden oluşur.

e) Hayvan deneyleri yerel etik kurulunda görev alacak en az bir üyenin in vivo hayvan deneylerinde en az bir yıl deneyimli ve doktora/tıpta uzmanlık derecesine sahip olması gereklidir. Kurum kendi ihtiyaçlarına ve kurumun idari özelliklerine göre yerel etik kurul kompozisyonunu belirleyebilir.

KSU Tıp Hadyek'e Atanma Ve Görev Süresi

Madde 6- a) KSU Tıp Fakültesi Hayvan Deneyleri Yerel etik kurulu başkanı ve üyeleri Tıp Fakültesi Dekanlığının önerisi ve Rektörün onayı ile atanır veya görevlendirilir.

b) Atamalar Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kuruluna bildirilir.

c) Yerel etik kurul üyelerinin görev süresi dört yıldır. Görev süresi biten üye yeniden atanabilir.

ç) Bir takvim yılı içerisinde, izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya ve/veya tüm toplantıların yarısına, mazeretli de olsa, katılmayan üyenin üyeliği kendiliğinden düşer.

d) Üyelik sıfatının ölüm, emeklilik, ayrılma gibi herhangi bir nedenle sona ermesi veya üyeliğin düşmesi halinde, yerine aynı usulle ve kalan süreyi tamamlamak üzere ayrılan üyenin niteliklerini taşıyan yeni bir üye seçilir.

KSU Tıp Hadyek'in Çalışma Yöntemi

Madde 7- KSU TIP HADYEK aşağıda belirtildiği şekilde çalışır:

a) KSU TIP HADYEK, kurul başkanının belirleyeceği gündemle en az ayda bir defa ve salt çoğunlukla toplanır.

b) Kurul toplantıları başkanın yokluğunda başkan vekili başkanlığında yürütülür.

c) Kurum içinden veya dışından gelen sağlık bilimleriyle ilgili deneysel araştırma önerisi başvuruları "KSU TIP HADYEK Deneysel Hayvanı Araştırmaları Etik Kurul Başvuru Formu" ve "EK'li taahhütname" doldurularak ilgili sekreteryaya üzerinden yapılır. Yapılan başvurular başkanın yönlendirmesiyle, incelenmek üzere herhangi bir üyeye gönderilir. Görevlendirilen üye dosyayı inceledikten sonra, takvimdeki ilk toplantıda deneysel araştırma önerisini kurul üyelerine sunar.

ç) Kararlar, kurul üye tam sayısının yarısından bir fazlası ile alınır. Oy eşitliği halinde başkanın oyu yönünde karar verilir.

d) KSU TIP HADYEK üyelerinin kendi çalışmalarına ait başvurular görüşülürken ilgili kurul üyesi görüşmelere katılamaz ve oy kullanamaz.

e) Olumlu kararlar, katılımcı kurul üyelerinin imzasını içeren bir belgeyle sorumlu araştırmacıya iletilir.

f) Olumsuz kararlar, katılımcı kurul üyelerinin imzasını içeren bir belgeyle, gerekçeleriyle birlikte, sorumlu araştırmacıya iletilir.

g) Düzeltmesi gereken öneriler, eksiklikleriyle birlikte, etik kurul sekreteryası aracılığıyla sorumlu araştırmacıya iletilir. Gerekli düzeltmeleri yapılan öneriler tekrar değerlendirilir.

ğ) Koşullu olarak olumlu kararlar, etik kurul tarafından belirlenecek bir süre boyunca izlenip, istenen koşulların yerine getirilip getirilmediği değerlendirildikten sonra uygun ya da uygun değildir şeklinde karara bağlanır.

h) Etik kurul onayı alındıktan sonra projedeki ve çalışmaya katılacak kişilerdeki değişiklikler yerel etik kurullara yazılı olarak bildirilir ve onayı alınır.

ı) Bütün başvurular ve alınan kararlar tarih ve sayı numarası verilerek kayıt altına alınır ve kayıtlar en az beş yıl süreyle muhafaza edilir.

i) Başvurular, yapılacak deneylerin yürütücü/yürütücüler konumundaki en kıdemli personel tarafından yapılır. Üniversite ve eğitim kurumlarında yürütücü, tezler için danışman öğretim üyesi, diğer

araştırma projeleri için ise öğretim üyesi statüsündeki araştırma yürütücüsüdür.

KSU Tıp Hadyek'in Görevleri

Madde 8- KSU TIP HADYEK'in görevleri şunlardır:

a) "Hayvan Deneyleti Etik Kurullarının Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik" hükümleri ile "Merkezi Etik Kurulun belirlediği etik ilkeler" ve "iyi laboratuvar uygulamaları" çerçevesinde kendi çalışma usul ve esasları hakkında yönerge hazırlamak.

b) Deney hayvanları üzerinde yapılacak tüm işlemlerin etik yönden kabul edilebilir sınırlarını belirleyerek çalışma protokollerini onaylamak veya gerekçeli olarak kabul etmemek.

c) Kurum içinde deney hayvanı kullanılması sürecinin etik kurallara uygun olarak sürdürülmesini denetlemek, bu amaçla gerekli düzenlemeleri yapmak.

ç) Deney hayvanları üzerinde yapılacak işlemlerin onaylanmış protokole uygun olarak yapılmasını sağlamak, gerektiğinde sonlandırmasına karar vermek.

d) Deney hayvanlarıyla çalışacak personelin gerekli eğitimi almasını sağlamak. Bu amaçla sertifika programları düzenlemek. Deney hayvanları kullanım sertifikası olmayanların hayvan deneyleti yapmasını engellemek.

e) Deney hayvanlarının üretim, yetiştirme, barındırma ve nakil koşulları ile deneyleti yapıldığı laboratuvar koşullarının ve ekipmanının etik yönden uygun olup olmadığını denetlemek, uygun görmediği durumlarda deney hayvanı kullanılmasını engellemek.

f) Deney hayvanı kullanımını ile ilgili her türlü veriyi toplamak ve deney hayvanları kullanımını yıllık raporunu hazırlamak ve Hayvan Deneyleti Merkezi Etik Kuruluna sunmak.

g) Deneysel çalışmalar sonunda ortaya çıkan atıklar, ölü hayvanlar ve tıbbi atıkların 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuat çerçevesince bertarafını sağlamak.

ğ) 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanununun ve ilgili mevzuatın getirdiği hükümler çerçevesinde; deney hayvanlarının kayıt altına alınmalarını ve izlenebilmelerini sağlamak.

h) Etik Kurul tarafından yapılan düzenlemelere uygun olarak alınmış bir genel veya özel istisna olmadıkça, deneyleti kullanılmak üzere Fare, Sıçan, Tavşan, Kobay, Golden Hamster, Köpek, Kedi, Bildircin, insan dışındaki primat türlerinin kayıtlı yasal deney hayvanı üreticisi ve tedarikçilerinden alınmış olması şartını aramak,

ı) Ulusal mevzuat ve uluslararası sözleşmeler çerçevesinde nesli tehlike altında olan ve korunan türler ile CITES Sözleşmesinin Ek-1 Listesindeki türler üzerinde yapılacak deneyleti; araştırmanın amacının söz konusu türlerin korunması veya hayati biyomedikal amaçlar için istisnai biçimde tek uygun türler olduğunun ispatlanması durumunda izin vermek,

i) Doğadan alınmış yaban hayvanı üzerinde yapılacak deneyleti; ancak diğer hayvanların deneyin amacı bakımından yeterli olmaması halinde izin vermek,

ii) Kedi, köpek gibi evcil hayvan türlerinin sokakta başıboş olanların deneyleti kullanılmalarını engellemek.

KSU Tıp Hadyek'in Çalışma İlkeleri

Madde 9- KSU TIP HADYEK ilkeler doğrultusunda çalışır:

a) Etiğin yaşama saygı ilkesi her türlü hayvan türü için geçerli kabul edildiğinden, bilimsel araştırmalarda kullanılması zorunlu olan deney hayvanlarına kötü uygulamalardan kaçınmak.

b) Deney hayvanlarının bilimsel ve eğitsel amaçlar kapsamında kullanılmasını sağlamak.

c) Ağır acı, stres ya da buna denk eziyet veren deneylerde bir hayvanın bir defadan fazla kullanılmamasını sağlamak.

ç) Eğitim için sunum amacıyla kongre, konferans ve seminerlerde ağırlı deneylerin yapılmamasını sağlamak.

d) Hayvanlara mümkün olduğu kadar az acı çektirerek ve en az strese sokarak bilimsel açıdan güvenilir veri elde edilmesini sağlamak.

e) Araştırmalar süresince kullanılan deney hayvanlarına, türüne uygun şartlar hazırlamak ve en iyi fizyolojik, davranışsal ve çevresel koşulların teminini sağlamak.

f) Uygun şekilde eğitilmiş personel tarafından uygun koşullarda deney hayvanı bakımını sağlamak.

g) Canlı hayvanlarda yapılacak deneysel çalışmaların veteriner hekim tarafından ya da ehil kişilerin denetiminde yapılmasını sağlamak.

ğ) Araştırmacılar tarafından deneysel hedef noktaların belirlenmesini sağlamak.

h) Araştırılan bilginin elde edilmesinde geçerliliği kanıtlanmış alternatif yöntemler varsa hayvan deneylerini etik olarak uygun görmemek ve daha önceden ayrıntılı olarak yapılmış deneylerin tekrar edilmesinin önlenmesini sağlamak.

ı) Deney için en uygun hayvan ve yöntemin seçilmesini ve bilimsel sonucu verebilecek en az sayıda hayvan kullanılmasını sağlamak.

i) Deney hayvanlarına gereksiz acı ve ağrı verecek deneylerin uygun bir anestezi yöntemi uygulanmasını ve araştırmalarda uygun ağrı kesici ve anestezi kullanılmasını sağlamak.

j) Anestezinin, hayvan için deneyin kendisinden daha fazla travmatik olması ve deneyin amacına uygun olmaması durumunda deneyin yapılmasını engellemek.

k) Deneyin etik ilkeler çerçevesinde yapılması ve amacına uygun olması için; anesteziden çıktığında önemli oranda acıya maruz kalacak olan hayvanın ağrı kesici araçlarla tedavi edilmesi, bu mümkün değilse insancıl bir metotla öldürülmesi ve deney hayvanının araştırma sürecinde ya da sonunda yaşamına son verilmesi işlemlerinin uygun gerekçelerle yapılmasını sağlamak, şiddetli ve sürekli ağrı çeken veya normal yaşamını sürdüremeyecek duruma gelen deney hayvanları ile kamu sağlığı ve çevresi için risk oluşturabilecek deney hayvanlarının en uygun yöntemle acı duymayacak şekilde yaşamlarına veteriner hekimin kararından sonra son verilmesini sağlamak ve hayvan hayatta bırakılacaksa sağlığının yeniden kazandırılmasında geçen süre boyunca uygun bakımını sağlamak, hayvanın yetiştirilmesi, üretilmesi ve bakımından sorumlu veteriner hekim gözetiminde olmasını sağlamak.

l) Deneyin insan veya hayvanların hayatı ihtiyaçlarının karşılanması için yeterli önem taşımadığı kanaatine varıldığında, hayvanın uzun süreli ağır acı yaşayacağı ya da yaşayabileceği bir deneye tabi tutulmasının önlenmesini sağlamak.

m) Araştırmada kullanılan ve yaşamlarını sürdüren deney hayvanlarına, deney sonunda sağlıklı yaşam koşullarının teminini sağlamak.

n) Hayvanları ağır ve uzun süreli acıya maruz bırakacak deneylerin yerel etik kurul tarafından etik ilkeler çerçevesinde uygun görülmesinden sonra yapılmasını sağlamak.

Deney Hayvanı İle Uğraşacak Personelin Eğitimi

Madde 10- Deney hayvanı ile uğraşacak personelin eğitiminde uyulması gerekli hususlar:

a) Deney hayvanı ile uğraşan araştırmacıların eğitilmesi için eğitim programlarının düzenlenmesi ve sertifika verilmesi hayvan deneyleri yerel etik kurullarının sorumluluğundadır.

b) Deney hayvanı kullanarak her türlü eğitim, araştırma, uygulama ve test yapmak isteyen şahıslar deney hayvanı kullanıcıları olarak kabul edilirler.

c) Deney hayvanı kullanıcıları, sertifika almadan bu hayvanlar üzerinde deney, eğitim, test amacıyla işlem yapamaz ve çalışma mekânlarında bu hayvanları barındıramazlar.

ç) Yerel etik kurullar; deney hayvanı üretilmesi ve yetiştirilmesi ile sorumlu personelin asgari olarak bilgilendirilmesi ve uyulması gereken usul ve esasları içeren bir meslek içi eğitim programı hazırlar ve periyodik olarak uygulanmasını denetler. Eğitim programları yetkili kişiler tarafından yürütülür. Kurum içinde yetkili kişilerin kimler olduğu yerel etik kurullarca belirlenir.

d) Hayvan deneyleri yerel etik kurullarının onayına sunulan çalışmalarda, deney hayvanı kullanan kişinin kullanım sertifikası olmaması halinde yerel etik kurullarınca çalışmalarına onay verilmez.

e) Bir araştırmacı, kendi sertifikası olmaması halinde araştırma yürütücüsü olarak başka kişilerle ortak çalışma yapmak amacıyla hayvan deneyleri yerel etik kurullarına başvurabilir. Kendisinin katıldığı, ancak doğrudan deney hayvanlarıyla işlem yapmayan araştırmacılar, sertifikalı deney hayvanı kullanıcılarının yardımıyla deneylerini sürdürebilirler.

f) Deney hayvanları kullanım sertifikası programlarında aşağıdaki konuların bulunması zorunludur:

1) Deney hayvanları morfolojisi (anatomisi + histolojisi).

2) Deney hayvanları fizyolojisi.

3) Hayvan deneyleri etiği ve alternatif deney metotları.

4) Deney hayvanları kullanım teknikleri (teorik + pratik).

Tutuş teknikleri.

Enjeksiyon teknikleri.

Kan alma teknikleri.

Anestezi – ötenazi teknikleri.

5) Hayvan deneyleri laboratuvarları kuruluş ve işletmesi.

6) Temel laboratuvar güvenliği.

7) Hayvan refahı ve davranış özellikleri.

8) Deney hayvanları üretimi.

9) Deney hayvanları biyokimyası.

g) Gerekğinde sertifika programlarına özel metotların öğretildiği ek konular ilave edilebilir.

ğ) Deney hayvanları kullanım sertifika programlarında derslerin %80'ine devam etmek zorunludur. Sertifika programları asgari 80 saat olup, zorunlu konuların işlenmesinden sonra, geri kalan zaman laboratuvar stajı, rotasyon gibi başka eğitim faaliyetleriyle tamamlanabilir.

h) Kursiyerlerin başarılı sayılabilmeleri için kurs sonunda yapılacak olan sınavda başarılı olmaları gereklidir.

ı) Sertifika programlarının nasıl yürütüleceği yerel etik kurullar tarafından belirlenir.

i) Bu Yönetmelik hükümlerine göre düzenlenen deney hayvanları kullanım sertifika programlarına kayıt yaptırarak devam ve başarı koşullarını yerine getiren kursiyerlere "Deney Hayvanları Kullanım Sertifikası" verilir. Deney hayvanları kullanım sertifikası, ilgili yerel etik kurul başkanı ve üniversitelerde Rektör, diğer kurum ve kuruluşlarda ise en üst düzey yönetici tarafından imzalanır.

j) Bu Yönetmelik hükümleri haricinde başka kurumlardan alınmış olan deney hayvanları kullanım sertifikaları ya da benzerlerinin bu Yönetmelik hükümlerine göre eşdeğer olup olmadıklarına Hayvan Deneyleri Merkezi Etik Kurulu karar verir.

k) Lisans/yüksek lisans düzeyinde deney hayvanı kullanımı ile ilgili alınmış olan eğitimlerin sertifika programına eşdeğer olup olmadığına yerel etik kurullar karar verir.

Kayıtların Tutulması ve Denetim

Madde 11- Bu Yönergenin 8/c,ç,e,f,g,i maddelerinde belirtilen denetim görevinin yerine getirilmesi amacıyla KSÜ TIP HADYЕК içinde bir "Kontrol Komitesi (KK)" oluşturulur. KK kendi arasından bir raportör belirler. Etik Kurul KK'nin çalışması ile ilgili gerekli düzenlemeleri yapar.

Madde 12- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde deney hayvanı yetiştirme ve barındırma birimi ya da hayvan kullanım laboratuvarı kurmak isteyen birimler, bu birim ya da laboratuvarın ilgili Yönetmeliklere uygun nitelikte olduğunu bildiren ve yapılacak etkinlikleri tanımlayan bir başvuru dosyasını hazırlayarak KSÜ TIP HADYЕК'e başvururlar. Başvurusu Etik Kurulca onaylanmayan birim ya da laboratuvar faaliyete geçemez. Başvuru üzerine Kontrol Komitesi birim ya da laboratuvarı denetleyerek Etik Kurul'a raporunu sunar. Komitenin raporu Etik Kurulca değerlendirilerek karar verilir.

Madde 13- Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde faaliyet gösteren deney hayvanı yetiştirme ve barındırma birimleri ile hayvan kullanım laboratuvarlarının çalışma ve işleyişinden sorumlu olan sorumlu kişiler; buralarda yetiştirilen, barındırılan ve kullanılan hayvanların sayılarını, türlerini, temin edildikleri yerleri, geliş tarihlerini, kullanıcıların isimlerini ve proje adlarının kaydını tutar ve bir önceki yıla ait verileri her yılın Ocak ayında Etik Kurul'a rapor olarak sunarlar.

Madde 14- Kontrol Komitesi, deney hayvanlarının üretimi, yetiştirme, barındırma ve nakil koşulları ile deneylerin yapıldığı laboratuvar koşullarının ve ekipmanının etik yönden uygun olup olmadığını KSÜ TIP HADYЕК adına yılda en az 2 kez denetlemekle görevlidir. Etik Kurul'un gerekli gördüğü hallerde bu süre beklenmeden de denetim yapılabilir. Komite denetim esnasında tespit ettiği mevzuata aykırı husus ve eksiklikleri Etik Kurul'a bildirir. Etik Kurul ilgili laboratuvar ya da birimi tespit edilen eksiklik ya da aykırılıkları 3 ay içerisinde düzeltmesi için uyarır. Verilen süre sonunda Kontrol Komitesi tarafından yeniden denetlenen birimin yetersizliği devam ediyorsa faaliyeti durdurulur. İkinci 3 aylık süre içerisinde de düzeltme olmazsa ilgili makamlara konu bildirilir.

Gizlilik

Madde 15- Etik Kurul yazışmaları gizli olup ilgili Yönetmelikte belirtilen yetkili kurumlar dışında üçüncü şahıslara bilgi verilmez.

Geçerlik Süresi

Madde 16- Etik Kurul onayları başvuru formunda çalışma için öngörülen süre kadar geçerlidir. Bu sürede bitirilemeyen çalışmalar için ek süre talep edilebilir. Araştırma için izin verilen bu süre toplam 4 yılı geçemez.

Geçici Madde 1- Yönergenin yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay içinde Etik Kurul Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tıp Fakültesi bünyesinde deney hayvanı yetiştiren ve barındıran birimlerle hayvan kullanım laboratuvarlarını ve bunların sorumlu kişilerini tespit eder. Tespit edilen birim ve laboratuvarların ilgili Yönetmeliklerde tanımlanan nitelikleri taşıyıp taşımadığı ve uygunluğu KK tarafından denetlenerek hazırlanan rapor Etik Kurula sunulur. Etik Kurul Komitenin raporunu da dikkate alarak bu birim ve laboratuvarların uygunluğunu onaylar. Denetleme sonucu saptanan eksikliklerin giderilmesi için ilgili birimlere en çok bir yıla kadar süre tanınır. Verilen süre sonunda eksiklikler giderilmezse bu birim ve laboratuvarlarda deney hayvanı yetiştirilemez, barındırılmaz ve hayvan deneyi yapılamaz. Bu yerlerden hayvan temin edilmesi ya da buralarda deney yapılması talep edilen başvurular Etik Kurul tarafından onaylanmaz.

Yürürlük

Madde 17- Bu yönerge, Üniversite Senatosu'nun 11.02.2009 tarih ve 2009/01 sayılı toplantısında alınan 6 no'lu kararı ile kabul edilmiş olup, Hayvan Deneyleri Merkez Etik Kurulu tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 18- Bu yönerge hükümlerini Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Rektörü yürütür.